

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 17Co/125/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8112240452
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 07. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Burešová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2014:8112240452.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Burešovej a členov senátu JUDr. Gabriely Világiovej a JUDr. Zlaty Simkovej v právnej veci žalobcu POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova č. 25, Bratislava, IČO: 35 807 598, právne zastúpeného Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom Grösslingova č. 4, Bratislava, IČO: 36 864 421, proti žalovanému Slovenská republika - Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, Bratislava, o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 12C/406/2012-42 zo dňa 27.03.2014 jednohlasne takto

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o zamietnutí žaloby a v súvisiacom výroku o trovách konania.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa žalobu zamietol a náhradu trov konania účastníkom nepriznal. Konania vedené na Okresnom súde v Humennom pod sp. zn. 18C 336/2012, 18C 337/2012, 18C 343/2012 a 18C 346/2012 vylúčil na samostatné konanie.

Vychádzal zo zistenia, že žaloba si uplatňuje náhradu škody a nemajetkovej ujmy v súvislosti s nesprávnym úradným postupom, pričom konania boli spojené na spoločné konanie pôvodne vedené pred Okresným súdom Humenné pod sp. zn. 18C 336/2012, 18C 337/2012, 18C 338/2012, 18C 340/2012, 18C 342/2012, 18C 343/2012, 18C 346/2012 a 18C 347/2012.

Žalobca namietal nesprávny úradný postup spočívajúci v tom, že v exekučných konaniach, kde bol oprávneným, nerozhodol súd návrhu na zmenu súdneho exekútora v zákonom stanovenej 30-dňovej lehote.

Prvostupňový súd skôr, než sa začal zaoberať podmienkami uplatneného nároku skúmal, či nárok nebol uplatnený predčasne. Zistil, že v čase rozhodovania súdu námietka žalovanej nebola dôvodná a v čase rozhodnutia súdu prvého stupňa boli splnené podmienky pre rozhodnutie vo veci samej.

Prvostupňový súd konštatoval, že v konaní nemal preukázaný nesprávny úradný postup - existenciu prieťahov v konaniach ako jeden z predpokladov pre vznik zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom.

Postup exekučného súdu vo všetkých spojených veciach bol v súlade so zákonom, keď exekučný súd rozhodol o návrhu na zmenu exekútora bezprostredne po doručení všetkých podkladov potrebných pre rozhodnutie (exekučného spisu a vyúčtovania) napriek tomu, že zákon mu v exekučných konaniach

začatých do 31.08.2005 v zmysle prechodných ustanovení § 238 ods. 1 Exekučného poriadku v spojení s § 44 ods. 8 Exekučného poriadku nestanovoval žiadnu zákonnú lehotu na rozhodnutie.

Poukázal na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 63/2000 a uviedol, že aj prípadné nedodržanie zákonom stanovenej lehoty automaticky neznamená postup súdu so zbytočnými prieťahmi, pretože pojem zbytočné prieťahy obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 je pojmom autonómnym, ktorý možno vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne.

Navyše, žalobca nepreukázal ani predpoklad zodpovednosti za škodu a to existenciu samotnej škody, žalobca nepreukázal vynaloženie uplatnených nákladov na správu a vymáhanie pohľadávky, pretože nepostačuje len tvrdenie o tom, že tieto náklady vznikli. Preto súd žalobu ako nedôvodnú zamietol.

Právne vychádzal z ust. § 4 ods. 1 písm. a/, § 9 ods. 1, 2, § 15 ods. 1, § 16 ods. 1, § 17 ods. 1, 2, 3 a § 19 ods. 1, 3 zákona č. 514/2003 Z. z. a § 44 ods. 6, 8 a § 238 ods. 1, 2 Exekučného poriadku.

Výrok o vylúčení vecí na samostatné konanie odôvodnil ust. § 112 ods. 2 O. s. p. nepredložením exekučných spisov do rozhodnutia vo veci zo strany exekučného súdu, ktoré spisy je potrebné pre rozhodnutie zabezpečiť.

Výrok o trovách konania odôvodnil ustanovením § 142 ods. 1 O.s.p. keď žalobca nebol v konaní úspešný a žalovanému trovy nevznikli.

Proti rozsudku v zákonnej lehote podal odvolanie žalobca.

Namietal, že súd rozhodol v merite veci na základe a s použitím inšpirácie novou právnou úpravou obsiahnutou v § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. V právnom štáte a osobitne v spravodlivom súdnom konaní nie je možné, aby súd interpretoval hmotné právo platné v čase vzniku právnej skutočnosti a založenia zodpovednostného právneho vzťahu pomocou hmotného práva, ktoré sa stalo súčasťou právneho poriadku až po vzniku právnej skutočnosti a po tom, čo už došlo k založeniu zodpovednostného právneho vzťahu. Ak súd založil svoje rozhodnutie na takejto neprípustnej interpretácii, dopustil sa nesústreďeného postupu, ktorý má dôsledok v nesprávnom súdnom rozhodnutí. Súd bol pri svojom rozhodovaní jednoznačne viazaný ustanovením § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. v znení účinnom pred prijatím zákona č. 412/2012 Z.z. a nemohol interpretovať toto ustanovenie prostredníctvom § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. v znení zákona č. 412/2012 Z.z., pretože svojim rozhodnutím aplikoval princíp priamej retroaktivity, čo je neprípustné.

Súd vôbec nevysvetlil, prečo zastáva názor, že účastníkom nevznikol stav právnej neistoty. Právna neistota existuje vždy do času, kým nedôjde ku konečnému rozhodnutiu. V danom prípade zákonodarca vytvoril legitímnu sféru tolerancie trvania právnej neistoty určením zákonnej lehoty. Exekučný súd však ignoroval túto legitímnu sféru, na čo zo zákona nemal oprávnenie a posunul trvanie právnej neistoty do času, ktorý je z hľadiska ochrany základného práva na spravodlivý súdny proces neakceptovateľný.

Súdu neprislúcha polemizovať o vhodnosti limitácie dĺžky konaní zákonnými lehotami. Súd má aplikovať platné právo a akékoľvek úvahy de lege ferenda sú neprípustným súdnym aktivizmom, na ktorom nemožno založiť meritórne rozhodnutie. Navyše, súd svojimi úvahami úplne neguje doposiaľ vytvorenú a stabilizovanú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva v Štrasburgu, ktorá je základom štandardu ochrany základných práv a teda aj práva na spravodlivý súdny proces a osobitne práva na prerokovanie vecí v primeranom čase. Štrasburský súd opakovane uviedol, že zodpovednosť štátu za prieťahy vzniká aj vtedy, ak súdy konajú náležite, ale dĺžku konania ovplyvňujú mimosúdne faktory, ako nárast ekonomickej trestnej činnosti alebo rozsah nevybavenej súdnej agendy. Na základe toho navrhol, aby odvolací súd rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril.

Odvolací súd v rámci kompetencií vyplývajúcich z ust. § 10 ods. 1 O.s.p. preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, v zmysle zásad uvedených v ust. § 212 O.s.p., vo veci nenariadil odvolacie pojednávanie, čo je v súlade s ust. § 214 ods. 1, 2 O.s.p., vo veci bolo nariadené verejné vyhlásenie rozhodnutia, kedy čas a miesto verejného vyhlásenia rozhodnutia

bolo na úradnej tabuli súdu oznámené dňa 24.06.2014 a zistil, že prvostupňový súd pri rozhodovaní v prejednávanej veci postupoval správne. Správne zistil skutkový stav veci na základe vykonaných dôkazov, správne aplikoval právne predpisy a správne vo veci aj rozhodol. Ani po podaní odvolania žalobcom nebolo zistené, že by prvostupňový súd vo svojom konaní a rozhodovaní pochybil. Odvolací súd sa stotožňuje s presvedčivými a správnymi závermi rozhodnutia súdu prvého stupňa, na ktoré v celom rozsahu poukazuje (§ 219 ods. 2 O.s.p.).

Vychádzajúc z obsahu podaného odvolania (§ 41 ods. 2 O.s.p.) posúdil odvolací súd odvolanie žalobcu ako podané proti výroku, ktorým súd žalobu zamietol a súvisiacemu výroku o trovách konania (§ 212 ods. 1 písm. b/ O. s. p.). Výrok o vylúčení vecí na samostatné konanie žalobca v dôvodoch odvolania nenamietal. Keďže ide o výrok, ktorým sa upravuje vedenie konania, odvolanie proti takémuto výroku podľa § 202 ods. 3 písm. a) O.s.p. ani nie je prípustné. Odvolací súd tento výrok nepreskúmal.

Podľa článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosc možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa článku 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, každý má právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu, či orgánu verejnej správy, alebo nesprávnym úradným postupom.

Podľa § 3 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti tohto zákona pri výkone verejnej moci

- a/ nezákonným rozhodnutím,
- b/ nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody,
- c/ rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení, alebo rozhodnutím o väzbe alebo
- d/ nesprávnym úradným postupom.

Podľa § 4 ods. 1 písm. a/ zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1, koná v mene štátu Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, ak

- 1/ škoda vznikla v dôsledku rozhodnutia vydaného súdom alebo ak škoda bola spôsobená nesprávnym úradným postupom súdu,
- 2/ škodu spôsobil notár pri výkone verejnej moci,
- 3/ škodu spôsobil súdny exekútor pri výkone exekučnej činnosti vykonávanej z poverenia súdu podľa osobitného predpisu.

Podľa § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z.. účinného ku dňu podania návrhu štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie zákonom ustanovenej lehote, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prieťahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb.

Podľa § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z.. účinného ku dňu podania návrhu právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom má ten, komu bola takým postupom spôsobená škoda.

Podľa § 15 ods. 1 citovaného zákona, nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku (ďalej len „žiadost“) s príslušným orgánom podľa § 4 a § 11.

Podľa § 16 ods. 4 citovaného zákona, ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo uspokojí iba jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti alebo ak príslušný orgán písomne

oznámi poškodenému, že neuspokojí jeho nárok na náhradu škody, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde. Pri uplatnení nároku na súde môže poškodený požadovať úhradu len v rozsahu nároku, ktorý bol predbežne prerokovaný, a z titulu, ktorý bol predbežne prerokovaný. Ak súd rozhodnutím o náhrade škody prizná poškodenému aj úrok z omeškania, lehota omeškania začína príslušnému orgánu plynúť najskôr dňom oznámenia, že neuspokojí nárok na náhradu škody, alebo uplynutím šesťmesačnej lehoty na predbežné prerokovanie nároku, ak súd neurčí začiatok jej plynutia neskôr.

Podľa § 17 ods. 1 citovaného zákona, uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

Podľa § 17 ods. 2 citovaného zákona, v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

Podľa § 19 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., právo na náhradu škody sa premlčí za tri roky odo dňa, keď sa poškodený dozvedel o škode. Ak je podmienkou uplatnenia práva na náhradu škody zrušenie alebo zmena právoplatného rozhodnutia, plynie premlčacia lehota odo dňa doručenia (oznámenia) rozhodnutia, ktorým bolo zmenené alebo zrušené právoplatné rozhodnutie.

Podľa § 44 ods. 6 Exekučného poriadku v znení účinnom do 31.08.2005 ak oprávnený požiada súd o zmenu exekútora a súd po vyjadrení exekútora žiadosti oprávneného vyhovie, vykonaním exekúcie poverí súd exekútora, ktorého navrhne oprávnený, a vec mu písomne postúpi. Účinky pôvodného návrhu oprávneného na vykonanie exekúcie zostávajú zachované. Odmena pôvodného exekútora sa však vypočíta tak, ako keby došlo k zastaveniu exekúcie.

Podľa § 44 ods. 7 Exekučného poriadku v znení účinnom od 01.09.2005 oprávnený môže kedykoľvek v priebehu exekučného konania aj bez uvedenia dôvodu podať na príslušný okresný súd návrh na zmenu exekútora. Súd rozhodne o zmene exekútora do 30 dní od doručenia návrhu oprávneného na zmenu exekútora.

Podľa § 238 ods. 1 Exekučného poriadku konania začaté pred 1. septembrom 2005 sa dokončia podľa práva platného do 31. augusta 2005, ak odsek 2 neustanovuje inak.

Podľa § 238 ods. 2 Exekučného poriadku ustanovenia § 34 ods. 1 až 3, § 37 ods. 4 a 5, § 46 ods. 3, § 47 ods. 3, § 58 ods. 5, § 134 ods. 2, § 136 ods. 3 a 4, § 145 ods. 1 sa použijú aj na konania začaté pred 1. septembrom 2005.

Podľa § 212 ods. 1 O.s.p. odvolací súd je viazaný rozsahom a dôvodmi podaného odvolania.

Odvolateľ v odvolaní namietal, že prvostupňový súd nesprávne (retroaktívne) vychádzal z ustanovenia § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z., ktoré podrobne upravuje podmienky, na základe ktorých možno usúdiť na vznik nesprávne úradného postupu v podobe prietáhov v konaní. Argumentácia súdu prvého stupňa je zrejماً z odôvodnenia jeho rozhodnutia, pričom sa netýka ustanovenia § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. v znení účinnom od 01.01.2013 ale v znení účinnom ku dňu podania návrhu. Preto tento odvolací dôvod odvolací súd považoval za nedôvodný.

Prvostupňový súd správne konštatoval, že exekučné konania začaté do 31.08.2005 sa v zmysle prechodných ustanovení Exekučného poriadku (§ 238 ods. 1 a 2) dokončia podľa práva platného do 31.08.2005, a teda nie je možné na ne aplikovať ustanovenie § 44 ods. 8 Exekučného poriadku, ktoré stanovovalo lehotu 30 dní na rozhodnutie o návrhu na zmenu súdneho exekútora. Ide o konania vedené na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. 15Er/279/2009, 15Er/320/2004 a 8Er/69/2005.

Avšak aj vo vzťahu k exekučným konaniam začatým po 31.08.2015, t.j. za účinnosti § 44 ods. 7 Exekučného poriadku, ktorý stanovil zákonnú 30-dňovú lehotu na rozhodnutie o návrhu na zmenu súdneho exekútora, sa odvolací súd stotožňuje s odôvodnením súdu prvého stupňa, podľa ktorého s poukazom na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky I. ÚS 63/2000 aj prípadné nedodržanie

zákonom stanovenej lehoty automaticky neznamená postup súdu so zbytočnými prietiahmi, pretože pojem zbytočné prietahy obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 je pojmom autonómnym, ktorý možno vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne.

V tejto súvislosti je potrebné brať do úvahy, že pri rozhodovaní o návrhu na zmenu exekútora je potrebné vykonať viaceré procesné úkony, ktoré súvisia s rozhodovaním o zmene exekútora (výzva na vyjadrenie pôvodnému exekútorovi, vyjadrenie pôvodného exekútora a vyčíslenie jeho trov, doručenie exekučného spisu, zaslanie spisu novému exekútorovi, rozhodnutie o doterajších trovách exekúcie) a je potrebné súhlasiť s názorom, že za týchto okolností nerozhodnutie o návrhu na zmenu exekútora v zákonnej lehote nie je možné považovať za zbytočné prietahy v konaní a z toho vyplývajúci nesprávny úradný postup súdu, pretože vyššie uvedené sprievodné procesné úkony je potrebné vykonať a až na ich základe rozhodnúť o zmene exekútora. V predmetných veciach nebolo zistené, že by exekučný súd rozhodoval o návrhu o zmene súdneho exekútora s takým časovým odstupom po vykonaní uvedených sprievodných procesných úkonov, ktorý by bolo možné považovať za zbytočné prietahy v konaní. Preto ani tento odvolací argument odvolací súd nepovažoval za dôvodný.

Taktiež je potrebné uviesť aj to, že žalobca neuniesol dôkazné bremeno pri preukázaní vzniku škody, nakoľko nepredložil žiadne dôkazy dokumentujúce skutočnú výšku tejto škody. Len samotné tvrdenie žalobcu, že mu vznikla nemajetková škoda pozostávajúca z toho, že musel vynaložiť výdavky na správu pohľadávok prostredníctvom pracovných výkonov zamestnancov, udržiavanie a správu informačného systému, na administráciu listín a komunikáciu s pôvodným súdnym exekútorom, výdavky na urgencie adresované exekučnému súdu a pod. nemožno považovať za dôkaz jej vzniku.

Taktiež je potrebné zdôrazniť, že žalobca nepreukázal žiadnym spôsobom dôvody pre priznanie nemajetkovej ujmy, o ktorej tvrdil v žalobe. Ani jeden z dôvodov pre priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch žalobca ničím nepodložil a nepreukázal, a preto nemožno akceptovať ako dôvod pre takéto priznanie to, že neskorým ukončením procedúry exekučným súdom, mohlo dôjsť k zániku povinného, k zmareniu účelu konania pre stratu kontaktu s povinným alebo k insolvencii povinného, prípadne, že táto situácia si vyžadovala kroky smerujúce k zabezpečeniu vymožiteľnosti pohľadávky a príslušenstva, pretože samotná žaloba tieto okolnosti udáva len ako možné riziká bez ich preukázania.

Odvolací súd zároveň poznamenáva, že už nepreukázanie nesprávneho úradného postupu zo strany exekučného súdu vylučuje dôvodnosť podanej žaloby, a preto znalecké dokazovanie smerujúce k preukázaniu výšky škody, príp. nemajetkovej ujmy by bolo evidentne nevhodným. Zároveň je nutné poznamenať, ako to správne konštatoval aj prvostupňový súd, že dôkazné bremeno preukázania základných predpokladov zodpovednosti za škodu pri výkone verejnej moci (nesprávny úradný postup, škoda a príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vzniknutou škodou) má poškodený (žalobca), ktorý ho v tomto prípade neuniesol.

Preto je rozhodnutie súdu prvého stupňa vecne správne a ako také ho odvolací súd v jeho napadnutých častiach a v súvisiacom výroku o trovách konania postupom podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.